

1 Samenvattend overzicht van het artikel

Het pelgrimsverhaal van de auteur is van iemand die in 1991 met vier jonge priesters naar Assisi trok, later ook naar Compostela en die heel wat heeft georganiseerd. Vanuit die ervaring schetst hij de kracht van pelgrimeren. Pelgrimeren is een **oersymbool** voor het menselijk leven. Telkens moet je keuzes maken, naar jongerentochten de bron gaan. Zoals Gods volk onderweg, zoals Jezus die weldoende rondtrok. Pelgrimeren is een wandelen met een plus! Het lichamelijk op weg gaan is een aanzet om je innerlijke tocht op het spoor te komen. Tenminste als je zelf daarvoor kiest, want tegenwoordig zijn eerder sportieve en culturele doelen in trek. Toch kiezen mensen **voor pelgrimeren als bezinning**. Het inspannende aan het op weg gaan helpt je thuis te komen bij jezelf. Niet het doel is het belangrijkste (Lourdes, Assisi,...) , wel de weg, het onderweg zijn. Een pelgrimstocht is geen eindpunt, maar een keerpunt: je probeert wat je hebt ontdekt te integreren in je verdere leven. Bij het organiseren van **gelovig pelgrimeren** zijn een aantal bouwstenen belangrijk: stappen in een rustig tempo met haalbare afstanden, korte bezinnings-momenten onderweg, ontmoeting met andere pelgrims, soberheid in eten en overnachting, bijdragen tot het goede praktische verloop.

De grote bewegingen van de ‘lange weg naar binnen’ zijn in een *eerste fase*: loskomen van het hectische van het bestaan: vertragen, verstillen, vereenvoudigen. In een *tweede fase*: genieten van elkaars verhalen, van de natuur, gevoelig voor het Geheim. In een *derde fase* kunnen onverwerkt verdriet en kwetsuren naar boven komen en wordt een ritueel van verzoening voorzien. In een *vierde fase* komen we tot een hervonden vertrouwen in het leven: jezelf, de medemensen, het goddelijk mysterie. In een *vijfde fase* is er het enthousiasme en het creatief verlangen om het leven her te beginnen. Velen die eraan deelnamen vonden in de pelgrimstochten onmisbare **herbronningsmomenten**. Pelgrimeren wordt een **levenshouding**: je gaat openstaan voor het onverwachte en het onbekende.

Der auteur droomt van **een pelgrimskerk**. De Spaanse kerk heeft te laat de mogelijkheden voor evangelisatie in het pelgrimsgebeuren ontdekt. De eerste pelgrims werden eerder als ‘zwerfers en vagebonden’ aangezien, en niet als zoekenden onderweg. Ze missen zinvolle teksten aan te bieden, of pelgrimsrituelen tot leven te brengen. Onze kerk zou **meer een pelgrimskerk** moeten worden waar we mee optrekken met zoekenden, luisterend naar hun verhaal en in alle vrijheid enkele evangelische wegwijzers aanreiken. Want ook God is een Pelgrim die vaak onzichtbaar met de mens mee stapt en die

op het goed moment een vonkje van zijn liefde laat stralen.
P.S. Een andere concreet getuigenis van een pelgrim is ook opgenomen.

2 Methodische aanwijzingen

* Een beurt om samen uit te wisselen over hoe je zoekt om 'diepte' in je bestaan te bereiken. Zie de gespreksvragen.

* Ook als mensen nooit hebben deelgenomen aan een pelgrimage, een retraite of een bedevaart, kunnen zij deelnemen aan dit gesprek als ze zich concentreren op de momenten waarop ze afstand namen van de realiteit en 'orde op zaken' probeerden te stellen in hun leven.

3 De bedevaart als symbool van het leven (Internet, Zusters van O.L.Vr. Ten-Bunderen, Moorslede

De mens als 'homo viator', 'mens op weg'

In het middeleeuws geloofsleven was de gedachte héél sterk aanwezig dat het menselijk bestaan op aarde slechts een korte, in wezen onbelangrijke, tussenfase is. Het verblijf in dit aardse tranendal moest in dienst staan van de uiteindelijke bestemming: de hereniging met God in de hemel. In wezen was het aardse leven één lange pelgrimstocht, een voortdurend onderweg zijn, een grote dwaaltocht naar het Hemels Jeruzalem, waar God een plaats heeft voorbereid.

In dat opzicht bezat de bedevaart voor de Middeleeuwer een diepe symbolische betekenis: met al zijn beproevingen, bekoringen, gedwongen omwegen, haltes in heiligdommen en gasthuizen, verrassende ontmoetingen, enz. was het een metafoor, een weerspiegeling van het wel en wee van het menselijk bestaan in zijn geheel. De mens is in deze wereld levenslang en noodzakelijk een pelgrim op weg naar Jezus' Koninkrijk. Hij is op reis, een "Homo Viator" (zoals de titel luidt van een boek uit 1945 van de Franse filosoof Gabriel Marcel), nog niet op zijn bestemming, nog niet écht thuis gekomen.

De bedevaarten vormden in de Middeleeuwen een wezenlijk bestanddeel van het christelijk geloof. De middeleeuwse gelovigen beschouwden hun hele leven als één lange pelgrimstocht naar het echte vaderland. Ze lieten zich daarbij inspireren door toepasselijke passages in de Bijbel. In het Johannes-evangelie lezen we dat christenen, uit God geboren door het doopsel, niet van deze wereld zijn. In zijn 2de Brief aan de Korintiërs schreef Paulus dat we, zolang we leven, ons bewust moeten zijn van het feit dat we (nog) niet bij God zijn. In zijn Brief aan de Hebreeënen omschreef hij de christenen als "vreemdelingen", "bannelingen" en "pelgrims", die op aarde op doortocht zijn naar het Rijk Gods, aangekondigd door Jezus.

De eeuwige pelgrim op het raakpunt van aarde en hemel. C. Flammarion, 1888.

4 De weg, een interreligieus symbool

Dag Hammarsjöld, secretaris-generaal van de Verenigde naties, verongelukt met zijn vliegtuig tijdens een vredesmissie in 1961. In zijn dagboek *Merkstenen* is er een prachtige tekst over De Weg.

Vele wegen kent het leven
maar van al die wegen is er een
die jij te gaan hebt.
Die ene is van jou, die ene slechts.
En of je wilt of niet, die weg heb jij te gaan.
De keuze is dus niet de weg, want die koos jou.
De keuze is de wijze, hoe de weg te gaan.
Met onwil om de kuilen en de stenen,
met verzet omdat de zon een weg die door de ravijnen gaat
haast niet bereiken kan.
Of met de wil om aan het einde van die weg
milder te zijn en wijzer dan aan het begin.
De weg koos jou, kies jij hem ook?

Maar ook in een tekst van Lao Tse uit de 6de e. v. Chr. deze symboliek.

*"Het is de weg en de wandelaar,
de eeuwige weg
waarlangs alle wezens gaan.
Niemand heeft hem gemaakt,
want hij is zelf wezen.
Het is alles of niets.*

Daarop ontstaat alles
daarheen richt zich alles,
daarom keert alles weer terug.
Een geluid dat oren niet kunnen
horen,

een beeld dat ogen niet kunnen
zien.

Het is overal en nergens.
Het heiligdom waarin alles
een schuilplaats vindt.
Het nergens dat je kunt zien,
zonder uit het venster
naar buiten te kijken.
De weg leert je wensen
om niets meer te wensen".

(Fragment uit Tao Te Ching, het "*Boek van Weg en Deugd*",
van de Chinese filosoof Lao Tse, 6de eeuw voor Christus)

5 De christen als lid van het Godsvolk onderweg (E. Henau)

"Als lid van het godsvolk is de christen onderweg. De bedevaart is dan ook het symbool van de tocht van het volk van God door de tijden heen. Vaticanum II heeft dit Bijbelse en traditionele beeld opgenomen in de constitutie "*Lumen Gentium*", een van de fundamentele teksten van het concilie:

"Dwars door de vervolgingen van de kant van de wereld en de vertroosting van de kant van God heen zet de kerk haar pelgrimstocht voort en verkondigt zij het kruis en de dood van de Heer, totdat Hij komt" (*Lumen Gentium*).

In het hoofdstuk over het volk Gods herneemt het concilie dit thema vanuit de Bijbelse bronnen: "Zoals nu Israël naar het vlees, bij zijn tocht door de woestijn, reeds de kerk van God genoemd wordt, zo wordt het nieuwe Israël dat in de tijd optrekt op zoek naar de toekomstige en blijvende stede, ook de kerk van Christus genoemd" (*Lumen Gentium*).

De bedevaart als reis in het onbekende en het ongewisse geeft gestalte aan het verlangen van de mens naar eindeloze verten en oneindige ruimtes. Als zodanig is zij eveneens symbool van de christelijke existentie, die open staat voor een mysterie dat haar overstijgt. De aantrekkingskracht van het 'elders', die mensen steeds heeft bewogen om zich op weg te begeven, is het symbool van de overtuiging dat God de gans Andere is, die steeds opnieuw voor verrassingen zorgt.

In zoverre de bedevaart, zoals elke reis, ook gepaard gaat met de noodzaak om zich los te rukken, met risico's en ongemakken, is zij eveneens een verwijzing naar een wezenlijke dimensie van het christelijk leven. Zij is vaak

het zichtbare teken van de wil om zich te bevrijden uit de zonde, uit het vastgelopen zijn in verkeerde gewoonten. De mens verlaat zijn huis, zijn comfort, zijn routinematig handelen. Hij verlaat in zekere zin zichzelf en gaat in tegen de zuigkracht van zijn egoïsme. Deze stap heet bekering en wordt in het Nieuwe Testament aangeduid met het woord 'metanoia', omkeer." (E. Henau. *Zaaien op asfalt? Over de pastorale inzet*. Baarn, Gooi en Sticht, 1991, pp. 144-149)

6 Suggesties voor een gebedsmoment

Werd ook als **Bijlage 2** apart opgenomen voor wie deze tekst wil kopiëren. Het lied Z.J. 559 vind je op DDW 14/ 2/ nr.26 en op een andere, meer bekende melodie op (CTRL+ klikken) : [Lied 362, Hij die gesproken heeft een woord dat gáát, met tekst: Samenzang GKiN Nieuwe Pekela \(youtube.com\)](#)
(Ik beveel aan om deze zeer rijke, maar niet gemakkelijke tekst Van Huub Oosterhuis – het eerste voorgestelde lied- eerst eens samen rustig door te lezen vooraleer het gebedsmoment te begijnen).

**“Pelgrimeren is wandelen met je ziel,
kijken met je innerlijk oog,
luisteren met je hart,
en zo het geheim van het leven op het spoor komen.”**
(Jeroen Gooskens)

6.1 Lied: Z.J.939 *Hij die gesproken heeft* is heel passend

1 Hij die gesproken heeft een woord dat gáát,
een tocht door de woestijn, een weg ten leven,
een spoor van licht dat als een handschrift staat
tegen de zwartste hemel aangeschreven:
Hij scheidt ons hier een nieuwe dageraad,
Hij roept ons aan, 'Ik zal jou niet begeven'.

2 Hij die ons in zijn dienstwerk heeft gewild,
die het gewaagd heeft onze hand te vragen,
die ons uit angst en doem heeft weggetild
en ons tot hier op handen heeft gedragen,
Hij die verlangen wekt, verlangen stilt,
vrees niet, Hij gaat met ons, een weg van dagen.

3 Van U is deze wereld, deze tijd.
Gij hebt uw stem tot op vandaag doen klinken.
Uw Naam is hartstocht voor gerechtigheid,

uw woord een bron waaruit wij willen drinken.
Gij die tot hiertoe onze toekomst zijt;
dat wij niet in vertwijfeling verzinken.

6.2 Bijbellezing, een mooie bedevaart psalm (vertaling H. Oosterhuis) : Psalm 121

Ik sla mijn ogen op naar de bergen -
zou iemand mij komen helpen?
Ja, mijn God komt mij Helpen,
de schepper van hemel en aarde.

Hij zal niet toelaten dat je struikelt.
Hij zal niet slapen, Hij waakt over jou.
Nee, slapen en sluimeren zal Hij niet,
Hij waakt over heel zijn volk.

Onze God houdt de wacht
als een schaduw over je heen.
Overdag zal de zon je niet steken
en 's nachts zal de maan je geen kwaad doen.

Hij houdt alle kwaad van je af,
Hij neemt je onder zijn hoede.
En waar je ook gaat of staat,
God zal ie behoeden voor eeuwig.

6.3 Gebed

De levensweg gaan, Heer
is een weg gaan van vertrouwen.
Het is soms gaan in het duister,
in de onzekerheid.
Het is soms twijfelen of U wel met ons mee gaat.
Maar het is zeker een andere weg dan wij ons voorstellen
en dan wij durven dromen.
Toch durven wij hopen dat U ons onder uw hoede neemt
en ons zult behoeden, waar de weg ons ook leidt.
Zo zij het. Amen.

6.4 Eventueel tot slot de mooie Ierse zegenbede beluisteren op internet

Deze link aanklikken: [Irish Blessing - een prachtige zegenbede - Nederland Zingt \(eo.nl\)](https://www.eo.nl/irish-blessing)

May the road rise to meet you.
May the wind be always at your back.
May the sun shine warm upon your face,
the rains fall soft upon your fields.

And until we meet again, until we meet again,
may God hold you in the palm of his hand.
And until we meet again, until we meet again,
may God hold you in the palm of his hand.

May the sun make your days bright,
may the stars illuminate your nights,
May the flowers bloom along your path,
your house stand firm against the storm.

And until we meet again, until we meet again,
may God hold you in the palm of his hand.
And until we meet again, until we meet again,
may God hold you in the palm of his hand.

Moge de weg je tegemoet komen.
Moge de wind altijd in je rug zijn.
Moge de zon warm op je gezicht schijnen,
de regen zacht op je velden vallen.

En tot we elkaar weerzien, tot we elkaar weerzien,
moge God je vasthouden in de palm van Zijn hand.
En tot we elkaar weerzien, tot we elkaar weerzien,
moge God je vasthouden in de palm van Zijn hand.

Moge de zon je dagen verwarmen,
de sterren je nachten verlichten.
Moge de bloemen bloeien langs je pad.
Moge je huis alle stormen doorstaan.

En tot we elkaar weerzien, tot we elkaar weerzien,
moge God je vasthouden in de palm van Zijn hand.
En tot we elkaar weerzien, tot we elkaar weerzien,
moge God je vasthouden in de palm van Zijn hand.

Aan- en opmerkingen aan guido.debonnet@skynet.be